

Zpráva ze zahraniční služební cesty do Chorvatska

Místo: Kerestinec, Záhřeb, Daruvar

Termín: 14. – 23. 9. 2012

Doprava: autobusem

Odjezd: 14. 9. Praha, Florenc 21.00

15. 9. Záhřeb, Autobusové nádraží 8.00

Příjezd: 22.9. Záhřeb, Autobusové nádraží 21.00

23.9. Praha, Florenc 8.00

Ubytování: Kerestinec (pohostinské pokoje Chorvatského státního archivu),
Daruvar (Hotel Mladimir)
Záhřeb (pohostinské pokoje České besedy Záhřeb)

Zprávu vypracovala Mgr. Zora Machková (6. oddělení NA)

Služební cesta byla realizována na základě mezistátní kulturní dohody mezi Českou republikou a Republikou Chorvatsko. Jejím cílem bylo navázat na předchozí výzkumy uskutečněné v letech 2002-2005 a na úspěšnou spolupráci s českou krajanskou komunitou žijící v Chorvatsku.

Pro služební cestu jsem použila jediný existující přímý spoj Praha – Záhřeb, linkový autobus firmy Eurolines jezdící pouze jednou týdně s příjezdem v sobotu 15.9. v 8.00 na autobusové nádraží v Záhřebu. Zde jsem se přivítala s kolegy z Chorvatského státního archivu, kteří mě následně odvezli do jejich ubytovacího zařízení v Kerestinci, obci vzdálené asi 10 km od okraje Záhřebu. Tady mně kolegové bohužel sdělili, že dopravní spojení mezi touto obcí a Záhřebem je tak chabé, že v podstatě je pro mne nepoužitelné. Slíbili však, že mne do Chorvatského státního archivu budou dopravovat autem. Druhým pro mne velmi nepříjemným sdělením bylo, že stravování zajišťují tak, že naplní lednici v pohostinském pokoji, který je vybaven kuchyňkou. Lednice však byla při mém příjezdu prázdná. Na můj

dotaz ohledně stravovacích možností v Kerestinci mi bylo sděleno, že je zde asi 5 km vzdálená restaurace a asi 2 km vzdálená pekárna. Jiný obchod tu prý není. Kolegové mi rovněž neposkytli na můj pobyt žádné diety. Odpoledne se objevila paní Vlatka Lemić, ředitelka odboru pro informace a komunikaci, která zajišťovala organizaci mé návštěvy, přivezla mi nějaké jídlo (sýr, salám, margarin, čaj, chleba, sušenky, marmeládu, med) a odvezla mne do Záhřebu, kde mi dala do ruky mapu s tím, ať jí později z Chorvatského státního archivu zavolám a ona mne zase odveze nazpátek do Krestince, což se také stalo.

Moji překerní stravovací situaci mi částečně pomohla řešit manželka správce areálu v Kerestinci (objekt bývalých kasáren na okraji obce), která se mnou několikrát podělila o vlastní oběd a vozila mě rovněž svým autem. Její muž mi ukázal depozitáře archivu v Kerestinci, zajímavá byla i prohlídka pracoviště určeného na záchranu zaplavených archiválií, rovněž v Kerestinci.

Pracovní část mého pobytu byla vcelku bez problémů. Dva dny (17.-18.9.) jsem strávila v Chorvatském státním archivu, kde se mi velmi věnovala odborná archivářka paní Darija Hofgräff. Seznámila jsem se s řadou specializovaných pracovišť Chorvatského státního archivu, např. pracovištěm restaurátorů a konzervátorů, pracovištěm uchovávajícím nejstaršími archiválie, s badatelnou, knihovnou, na moji žádost i pracovištěm zabývajícím se předarchivní péčí a evidencí archiválií, pracovišti určeným pro digitalizaci a mikrofilmování archiválií a také pracovištěm zajišťujícím uchování fotografií. Vesměs se jednalo o pracoviště na vysoké odborné úrovni. S kolegyní Hofgräff a dalšími kolegy jsme diskutovali o rozdílech systému předarchivní péče u nás a v Chorvatsku. Zajímavá pro mne byla např. skutečnost, že tzv. „podnikoví archiváři“ musí povinně absolvovat školení v Chorvatském státním archivu. Podrobně mi byla předvedena archivní databáze Arhinet a knihovnická databáze. Mým záměrem rovněž bylo pokračovat v soupisu bohemik uložených ve státních archivech

Republiky Chorvatsko. Pro tuto činnost se však ukázal systém Arhinet jako nevyhovující, takže jsem využila klasických archivních pomůcek.

Ve středu 19.9. mě řidič Chorvatského státního archivu převezl z Kerestince na záhřebské autobusové nádraží, odkud mi v 11h jel autobus do Daruvaru. Malým překvapením bylo, že autobus v rozporu s jízdním řádem nebyl přímý, ale byla jsem nucená přestupovat ve městě Kutina. Kolem druhé hodiny odpoledne jsem dorazila do Daruvaru. Po svém příjezdu jsem se ubytovala v hotelu Mladimir, který mi zajistila paní Vlatka Lemić z Chorvatského státního archivu, bohužel opět pouze se snídaní. Po ubytování jsem se zkontaktovala s tajemnicí Svazu Čechů v Republice Chorvatsko paní Jarmilou Kulhavou a domluvily jsme se na mém dalším programu.

Ve čtvrtek 20.9. mne přijala předsedkyně Svazu Čechů v Republice Chorvatsko paní Leonora Janotová spolu s tajemnicí Svazu paní Kulhavou. Obě projevíly potěšení, že navážeme na naši předchozí spolupráci a seznámily mne s archivářem Svazu prof. Vjenceslavem Heroutem. Ten velmi litoval, že se po delší dobu neuskutečnily návštěvy archivářů z Národního archivu a o to víc si cenil této mé návštěvy. Seznámil mě s historií Čechů v Chorvatsku, vývojem svazového archivu v uplynulých sedmi letech a ukázal mi nové přírůstky. Dlouze jsme hovořili o optimálním fungování a uspořádání archivu, a to i v souvislosti s výhledovým uvolněním nových prostor. Během své návštěvy jsem zjistila změny oproti uspořádání a soupisu krajanských archiválií, který vyhotovili kolegové při svých předešlých návštěvách, pomohla jsem přehledně označit archiválie podle již vytvořených archivních souborů a sbírek, tak aby bylo se v nich dalo snadno orientovat a nedošlo k jejich pomíchání při případném stěhování. Při této činnosti mi byl představen nový adept z řad místních učitelů na post svazového archiváře pan Vladimír Ivić. Mladý kolega se zajímal především o možnosti a problematiku digitalizace archiválií. Během dne jsem také poskytla rozhovor pro časopis Jednota a pro české vysílání Radia Daruvar. Novinářka Lenka

Laličová se mi při rozhovoru zmínila, že v pátek odpoledne a v sobotu točí pořad o krajanech v České besedě Záhřeb, já jsem nahlas zalitovala, že jsem nemohla vzhledem ke komplikovanému ubytování za Záhřebem krajany v Besedě Záhřeb navštívit. Paní Laličová mi navrhla, abych jela s ní a využila shromážděných pracovníků Besedy, což jsem s díky přijala. Večer jsem ještě navštívila krajské muzeum v Daruvaru, kde jsem s potěšením zaznamenala také fotografie z předchozích návštěv kolegů archivářů.

V pátek 21.9. mi prof. Herout ukázal přírůstek k velmi cennému osobnímu fondu prof. Josefa Matuška, který obohatil archiv v uplynulých letech. Spolu jsme ho číselně propojili s dříve převzatou částí do jednoho celku a já jsem podchytila nové uspořádání do soupisu (viz příloha). Poté jsem ještě navštívila archiv nakladatelství Jednota. Na závěr svého pobytu v Daruvaru jsem ještě pohovořila o Svazovém archivu a jeho potřebách s paní Janotovou a paní Kulhavou.

V pátek odpoledne jsem se spolu s paní Laličovou autobusem přesunula z Daruvaru do Záhřebu. V budově České besedy jsem se ubytovala v pohostinském pokoji a poté jsem byla představena jejímu předsedovi panu Jiřímu Bahníkovi, tajemnici Jarmile Kozákové Marinkovičové, předsedovi Chorvatsko-české společnosti Marijanu Lipovacovi, kteří mě seznámili s širokou škálou spolkových aktivit. Měla jsem možnost prohlídky archivu Besedy, který v současnosti vede pan Viktor Husák. Pan Husák mě informoval o historii Besedy a jejího archivu a zároveň mi sdělil svůj záměr podrobněji uspořádat archiv Besedy, při čemž jsme se domluvili na určité metodické pomoci z naší strany. Dále jsem měla možnost se seznámit s knihovnou Besedy, která byla založena v roce 1882 a představuje nejstarší složku České besedy Záhřeb. Zajímavé exponáty, jsem také shlédla v muzeu Besedy, mimo jiné i pamětní knihu z r.1879. Příjemným zakončením večera bylo vystoupení krajských tanečních souborů pro natáčení chorvatské televize pro pořad o české menšině.

V sobotu 22.9. jsem využila pozvání paní Laličové, pana Bahníka a pana Lipovace chodit s nimi v rámci natáčení pořadu o české menšině po místech v Záhřebu spjatých s Čechy, zde žijícími a působícími. Večer v 21h jsem ze záhřebského autobusového nádraží odjela do Prahy.

Závěrem bych chtěla konstatovat, že stanovených cílů služební cesty bylo dosaženo.

Mgr. Zora Machková